

Emeğin Değerini Biliyor muyuz?

Sümeyye Büşra YILDIZ

Çalışma Ahlakı

Emine Büşra YÜKSEL

Mutlu Yaşamak Sanatı: Denge

Asuman DÜZGÜN

Habîbullah

Allah'ın Sevgilisi Ey Sevgili (s.a.v.)

Bir ismi "Habîbullah/Allah'ın Sevgilisi" olan Peygamber Efendimiz sevilmişlerin, beğenilmişlerin en üstünü idi. Yüce Rabb'imiz O'nun ismini kendi ismiyle beraber yazmış, şanını yüceltmişti. Her hâlinden razı ve hoşnut oldu. Her türlü nimeti O'nun emrine verdi. Peygamberimiz'i sevmek imanın işareti, imanın beşareti sayıldı. Çünkü Âlemlerin Efendisi bir hadis-i şerifinde şöyle buyurdu: "Sizden biri beni babasından, evladından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe iman etmiş sayılmaz." (Buharî, İmân 8) Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in Sevgiliyi candan seven O'nun arzusuna göre amel eder. O'na uyan kurtulur, ebedî saadete erer. O'na uymayan ise, sonsuz hüsrandadır. Dolayısıyla bu tavsiye ümmetin faydası içindir. Yoksa Rasûlullah, şahsı için böyle bir tavsiyede bulunmuş değildir. O, Sevgi Peygamberiydi Sevgi Allah içindir. Peygamberimiz şöyle buyurdu: "Kim ki Allah için sever, Allah için düşmanlık besler, Allah için verir ve Allah için vermezse, imanını kemâle erdirmiştir." (Ebû Dâvud, Sünnet 16) İman nuru kalbine tam nüfuz etmiş kimse, İslâm'ın güzelliklerini ve inkârın kötülüğünü bildiği için, o kimsenin Allah'a ve Rasûl'üne sevgisi herkesten ve her şeyden fazla olur. Bu kimsenin başkalarına olan sevgisi de, Allah'a olan sevgisinden kaynaklanır ve Allah'ın rızasını kazanma hedefine yöneliktir. Böyle bir kimse, ateşe atılmayı ne kadar çok sevmezse dinden dönmeyi de o kadar sevmeyecektir. İşte böyle bir kimsenin imanı kâmildir ve kendisine zevk ve lezzet verecek niteliktedir. Fuzûlî (1495/1556) Su Kasidesi'nde Peygamberimiz'in insanların en hayırlısı ve en sevgilisi olduğunu dillendirirken ondan medet bekliyor ve şöyle sesleniyor:

Yâ Habîballah yâ Hayre'l-beşer müştâkunam
Eyle kim lebteşneler yanup diler hemvâre su

Hz. Muhammed (s.a.v.)'in mânen yaşatılması, sünneti seniyesinin hayata hâkim olması ile mümkündür. O halde geceyi aydınlatacak, kıyameti yaşayan ruhlara şefaat edecek, tufandan kurtuluşa vesile olacak olan güllerin sevgilisinden istimdat ummaktan başka çare yoktur. O'na duâ etmek, güzelliğini ve güzellikleri bağışlatması için O'nun kapısında duâ etmekten başka çıkar yol yok. Bütün cihanın canı ve canların da cânânı Hz. Muhammed (s.a.v.)'dir. Yani Hz. Muhammed (s.a.v.) dünyaya can veren bir peygamber, mü'minlerin de sevgilisidir.

somuncubaba
Dergisi'nin Ücretsiz Eki'dir.
Aile

Editör'den. . .

Güzellik Taşıyan Her Şey Bir Sanat Eseridir

"Yaratılanı yaratandan ötürü sevmek" mefhumu, insanlara genel manada güzellikleri telkin eder. Yaratılmışların en şereflisi olan insan elbette ki, "ahsen-i takvim" üzere yaratıldığından fıtrî olarak da, cismî olarak da en güzel bir surette yaratılmıştır. Onun içindir ki, güzel insanların becerikli ellerinde şekillendirdiği her şey, hatta dillerinden dökülen kelimeler bile bir sanat eseri olarak izhar olmuştur.

Arapça sana'a fiilinden türeyen sanat, çeşitli ansiklopedilerde onu "insanların gördükleri, his ve tasavvur ettikleri olayları ve güzellikleri insanlarda estetik bir heyecan uyandıracak tarzda ifade etmesi" diye tarif edilebilir. Daha açık bir ifade ile herhangi bir çalışmanın sanat eseri olabilmesi için, bir insanın elinden çıkmış olması, güzel olması ve orijinal olması gibi şartlara haiz olması gerekmez. Allahu Teâlâ'nın kudretiyle yaratılan tabii güzellikler insanda hem heyecan uyandırmakta hem de güzellikler sergilemektedir. İnsanların ürettiği ancak basit bir masanın veya bir rahlenin her hangi bir sanat anlayışı taşımadığı dikkate alındığında genel olarak güzellik taşıyan her şey bir sanat eseridir.

İnsanı diğer canlılardan üstün yapan özellik onun maddî tarafı değildir. Çünkü bu diğer canlılarda da bulunan görülen ortak bir özelliktir. Hâlbuki insanın gerçek varlığını ortaya koyan en mühim amiller; onun dinî- ahlakî, ilmî ve sanat yönüdür. İslâm tarihi incelendiğinde; insanlık tarihinde sanat eserlerinin ve estetik düşüncenin İslâm'la hayat bulduğu görülür. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in oğlu İbrahim'in kabrinde bulunan bir taş parçasının göze çirkin görülmesinden dolayı kaldırılmasını istemesi İslâm Peygamberi'nin güzel düşüncesine ve estetik anlayışına bir timsaldir. Yine Kur'an'ın ve ezanın güzel sesle okunmasını teşvik etmesi de bu grupta değerlendirilebilir.

Kabul ettiğimiz bu yüce din, yalnız doğruluk, iyilik gibi ahlakî umdeleri değil, güzellik ve güzellik adına varolan değerleri de ihtiva etmektedir. Bir kudsî hadiste *"Allah güzeldir, güzelliği sever."* buyurulmaktadır. Yerlerin, göklerin, bitkilerin, hayvanlığın insanlığın güzelliği ve yalnız gövdede değil ruhta, sözde, işte ve yaşayışta güzellik İslâm'ın ideal hedefi olmuştur.

Kur'an'a göre Allah yaratıcıdır. Hem de yarattığını güzel yaratıcıdır. Allah yarattıklarına dileğince en uygun, en iyi biçimi, biçimlerin en güzelini verir. Onun için Allah sadece bitkilerin, hayvanların, insanların yaşamasına uygun olarak değil, güzel bir barınak olarak da yaratmıştır. Yeryüzü bu bakımdan bir sanat şaheseridir. Renk ve biçim güzellikleri Zariyat Suresi 48. ayet-i kerimede şöyle dile getirilmiştir: *"Yeryüzünü de döşedik işte biz onu ne güzel döşemişizdir."*

Kur'anî güzellik tema'sı ve Yüce Allah'ın bâkiliği kültür ve medeniyetimizin mimarî, musiki, edebiyat ve tezyini sanatlarımızın doğrudan temel kaynağıdır. İslâm sanatının neşvüneması, sadece "kalb-i selîm"in yeniden ele geçirilmesine bağlı bir keyfiyettir. İçinde debelendiğimiz şüphe hâli ancak "kalb-i selîm" ile izâle olunabilir; sadece sanat yapmak için değil, varlığın her cinsiyle yeniden aynı lisanı tekellüm edebilmek için evvela kalb-i selim'e muhtacız.

somuncubaba
Dergisi'nin Ekidir.
ISSN: 2791-9617

Aile

Aile Eki
Yıl: 7 Sayı: 94

EKİM 2022 / YIL: 29 - SAYI: 264
Somuncu Baba Dergisi'nin Ücretsiz Ekidir.

İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Kemal Demir

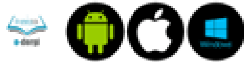
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
M. Hulûsi ERDEMİR

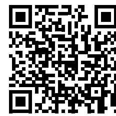
Yayın Editörleri
Musa TEKTAŞ
M. Nazmi DEĞİRMENCİ

Yayın Kurulu
Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK, Prof. Dr. Ali YILMAZ
Prof. Dr. Sebahat DENİZ, Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ
Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN,
Prof. Dr. Ali AKPINAR

Grafik Tasarım ve Uygulama
Es- Seyyid Osman Hulûsi Efendi Vakfı

Dergimizi, Web Sayfamız ve Mobil Uygulamalarımız Üzerinden Okuyabilirsiniz:

Basım-Yayım-Dağıtım-Pazarlama
Çamlıca Basın Yayın Eğitim Sağlık Turizm İnşaat San. ve Ticaret A. Ş
Zaviye Mah. Hacı Hulûsi Efendi Cad.
No: 89 (44700) Darende / MALATYA
Tel: (422) 615 15 00 Faks: (422) 615 28 79

EMEĞİN DEĞERİNİ BİLİYOR MUYUZ?

Sümeyye Büşra YILDIZ

“İslâm’a göre insanın kıymeti malı, zenginliği, işi ve mesleği ile değil, takvası ile değerlendirilir. Basit görülen ve çoğu zaman horlanan çobanlığın peygamber mesleği olarak tanınması da bunu gösterir.”

Emek, bir işin yapılması için harcanan beden veya kafa gücüdür. İnsanın bilinçli olarak belli bir amaca ulaşmak için giriştiği hem doğal ve toplumsal çerçevesini hem de kendisini değiştiren çalışma sürecidir. Allahu Teâlâ, yeryüzünün bütün imkânlarını insanın hizmetine sunmuş, insan da Allah'ın kendisine verdiği akıl gibi bir cevheri, el gibi hünerli bir organı kullanarak, çevresine serilmiş bu hazır değeri yararlanmaya elverişli hâle getirmiştir.

Emek bir değerdir. İslâm'da, yapılan iş ve çalışmanın meşru olması kaydıyla, kaba emek (ellerle ve kollarla yapılan iş), ince emek veya fikrî emek gibi bir ayrım yapılmaz. Kur'an'da, Hz. Musa'nın çobanlık yaptığı zikredilmektedir. Terziliğin piri olarak Hz. İdris, demirciliğin piri olarak Hz. Davud, marangozluğun piri olarak da Zekeriya ve Hz. Nuh gibi peygamberlerin kabul edilmesi bu seçkin insanların bu farklı mesleklerde çalışmış olmaları, hem onların kendi hayatlarını kendi el emekleriyle, göz nuru ve alın teriyle kazandıklarını hem de insanlığın yararına olan her mesleğin değerli ve onurlu olduğunu gösterir.

İnsanın kıymeti, insanlarca basit ve ehemmiyetsiz telâkki edilen bir işte çalışmakla düşmüş, alçalmış olmaz. Yeter ki yapılan iş meşru olsun. Çünkü İslâm'a göre insanın kıymeti malı, zenginliği, işi ve mesleği ile değil, takvası ile değerlendirilir. Basit görülen ve çoğu zaman horlanan çobanlığın peygamber mesleği olarak tanınması da bunu gösterir.

Çalışmanın önemi, emeğin korunması ve emek karşılığı hak edilen ücretin verilmesi gereğine ve işçide bulunması gereken vasıflara işaret eden bu ayetler, çalışma hayatında tarafların hak ve sorumluluklarını öz olarak belirlemektedir. Üretim, emek ve sermaye şeklinde birbirini tamamlayan iki temele dayanmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de: "Rabb'inin rahmetini onlar mı bölüştürüyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz paylaştırdık; birbirlerine iş gördürmeleri için, (çeşitli alanlarda) kimini kimine, derece derece üstün kıldık. Rabb'inin rahmeti, onların biriktirdikleri dünyalık şeylerden daha hayırlıdır." buyurularak, emek-sermaye ikilisi arasındaki sıkı ilişki, sosyal ve iktisadî denge belirtilmiş, hem de ruhî yapı, fizikî güç, kabili-

> "İslâm, her sınıf insana bir mesaj vermekte, zengine şımarmamasını, haddi aşmamasını, fakire sabır ve olgunluk göstermesini, isyan etmemesini telkin eder."

yet, ihtiyaç, zenginlik vb. yönlerinden insanların farklı farklı kılınmasının bir hikmetine işaret edilmiştir. Ayet, her sınıf insana bir mesaj vermekte, zengine şımarmamasını, haddi aşmamasını, fakire sabır ve olgunluk göstermesini, isyan etmemesini telkin ederek, özellikle çalışma hayatındaki karşılıklı ilişkilere önemli bir ferdî ve psikolojik bakış açısı getirmektedir.

İslâm, emek karşısında sermayeye bir üstünlük ve öncelik vermemiş, aksine tabiatı gereği güçlü olan ve daha da güçlenmek isteyen sermaye için bazı sınırlamalar getirip emeği ön plâna çıkarmıştır. Zekât, sadaka ve infak prensibi, kefaretler, faiz yasağı, dilenciliğin yasaklanıp çalışmanın teşvik edilmesi, bireyin ve aile fertlerinin geçimi için çalışmasının ibadet sayılması, bu yönde alınmış önlemlere örnek olarak sayılabilir.

Kur'an-ı Kerim beşerî münasebetleri tek tek ele alıp iyileştirmek yerine, hepsinin düzelmesine ve iyileşmesine anahtar olacak temel prensip ve çözümler üzerinde durmuştur. Bu durum çalışma hayatı için de böyledir. Bu sebeple Kur'an, herhangi bir ayrım yapmaksızın emeği müstakil bir değer olarak kabul etmiş, *"Kim iyi bir iş yaparsa kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Rabb'in kullara (zerre kadar) zulmedici değildir."*

"Artık kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse onun mükâfatını görecektir. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse onun cezasını görecektir." buyrularak iyi veya kötü her işin kendine göre bir karşılığının olacağını, hiç kimsenin çalışmasının boşa gitmeyip az veya çok her işin değerlendirileceğini, hiç kimseye haksızlık edilmeyeceğini bildirmiştir.

Gerek beden ve gerekse zihin gücüne dayalı olarak bir mesleğin icrası doğrultusunda sarf edilen emek, çalışmaya dayalı meşru bir kazanç yoludur. Bu sebeple İslâm'da emek yoluyla rızık aramak teşvik edilmiş; çalışmadan, hiçbir emek sarf etmeden elde edilen kazanç, sömürü, hırsızlık, faiz, gasp ve rüşvet gibi meşru olmayan kazançlar yasaklanmıştır.

O hâlde Müslüman, emeğe saygı göstermeli; çalışmadan, başkalarının sırtından veya gayrimeşru yollardan kazanç elde etmekten şiddetle sakınmalı; kazancının nereden, nasıl geldiğine dikkat etmelidir. Zira haram fiillerden biri işlenince diğerine kapı açılır ve haramlar normal karşılanmaya başlar. Böylece toplum huzurunun temelini teşkil eden başkalarının hakkını gözetme, hizmet etme, yardımda bulunma gibi asil duygular yok olur.

VİTAMİN EKSİKLİĞİNİN 10 İŞARETİNE DİKKAT!

Nesibe AYDIN

Beden ve ruh sağlığının korunması için vitaminlerin doğru şekilde ve uygun dozlarda alınması önem taşıyor. Vücuttaki tüm organ ve sistemleri etkileyen vitaminlerin yetersiz alımı farklı belirtilerle kendini gösterebiliyor.

Görme Problemleri: Görme problemlerinin yaşanması vücudunuzda A vitamini eksikliğini işaret edebilir. A vitamini normal ve gece görmede destek sağlayan bir vitamin türüdür. A vitamini eksikliğinde gözde kseroftalmi yani göz akı ve korneanın parlaklığını kaybederek kuruması ve gece körlüğü gibi problemler ortaya çıkabilir.

Uzun Süreli Yorgunluk: Vücutta uzun süreli yorgunluk, zihin bulanıklığı ve fiziksel koordinasyon bozukluğu hissedilmesi, B1 vitamini eksikliğini ifade edebilir. B1 vitamini özellikle beynin enerji üretimi için gerekli bir vitamindir.

Dil ve Deride Çatlaklar: Bazı deri hastalıkları ve sinir sistemi bozuklukları B6 vitamini eksikliğinden kaynaklanabilir. Özellikle dudak ve dil çatlaması ya da egzama gibi belirtiler, vücutta B6 vitamini eksikliğini işaret edebilir. Eksikliğinde hücre yenilenmesi yavaşlar ve egzama, iltihaplanma gibi deri problemleri görülebilir.

Kansızlık: Kansızlık kimi zaman vitamin eksikliğinin bir işareti olabilir. Folik asit B vitamini ailesinin bir üyesidir. Folat ya da B9 vitamini olarak bilinir. B9 vitamini eksikliği, vücutta kansızlık oluşmasına yol açan bir sebeptir. DNA sentezi ve hücre bölünmesi süreçlerinde önemli bir yere sahip vitamin türüdür.

Zihinsel Yorgunluk: Uzun süreli olarak yaşanan zihinsel yorgunluk, B12 vitamini eksikliğine işaret edebilmektedir. B12 vitamini eksikliği zihinsel performansı etkileyen bir durumdur. Eğer kişinin uzun süreli olarak unutkanlık, hafıza kaybı, konsantre olamama gibi problemleri varsa mutlaka B12 vitamini açısından incelenmesi gerekir.

Ciltte Kolayca Oluşan Çürük ve Morarmalar: Vücutta kolayca morlukların oluşması ya da ciltte kırmızı-mavi renkte morarmalar ve noktaların görülmesi C vitamini eksikliğini ifade edebilir. Çünkü C vitamini eksikliği ile vücut kolajen yapamaz hale gelmektedir. Kolajen üretilememesi de vücutta çeşitli dokuların yıkılmaya başlamasına ve doku tamirinin sekteye uğramasına neden olabilir.

Kemik Ağrıları: Vücutta D vitamini eksikliği kendini kemik ağrısı, kemik erimesi olarak gösterebilmektedir. Eksiklik sonucu oluşan kemik ağrıları, tüm vücut genelinde hissedilebilmektedir. Bu ağrılara zamanla halsizlik de eşlik edebilir.

Kas Kaybı: Kaslarda oluşan zayıflık ve güçsüzlük E vitamini eksikliğinden kaynaklanabilmektedir. E vitamini eksikliği kaslarda zamanla zayıflamaya yol açabilmektedir. Kas kütlesi kaybı, kas güçsüzlüğü ve buna bağlı denge problemleri ile karşı karşıya kalınabilmektedir.

Cansız Tırnak ve Saçlar: Saç ve tırnak bölgelerinde yaşanan problemler, H vitamini diğer adıyla biotin ya da B7 vitamini eksikliğini işaret edebilir. Saçlarda kepeklenme, dökülme, cansızlık, kırılmalar; tırnaklarda çabuk kırılma, yumuşama, beyaz lekeler ve yavaş uzama gibi belirtilere dikkat etmek gerekir.

ÇOCUĞUN KİMLİĞİNDE BABA MODELİ

Eşref BOLUKÇU

"Çocuklar, anne ve babalarını gözlemleyerek kendi cinsiyetlerine uygun rolleri kazanırlar. Erkek çocuklar kadar kız çocukları da duygusal gelişimleri açısından, uygun baba modeline ihtiyaç duyarlar. Bu, onların cinsiyetine uygun kimlikleri için gereklidir."

Günümüzde, eskiye oranla, anne ve babalara daha çok iş düşüyor. Ebeveynliğe; "Dünyanın en zor mesleği anne ve babalık!" denilmesi bunu gösteriyor.

Çocuklar, bebeklik çağında daha çok anneleriyle özdeşleşirler. Bu normal bir durumdur. Çünkü genellikle anneler çocuklarının bakımını yaparlar. 3 yaşından itibaren çocuğun cinsel kimliğini kazanmaya başlaması gerekir. Bu, önce taklit ile olur, daha sonra öğrenme ile devam eder. İşte bu dönem çok önemlidir. Olumlu davranış kazandırılmak isteniyorsa olumlu örnek olunmalıdır. Çocuğa, cinsiyetine uygun roller gösterilmelidir.

Sadece anneleri tarafından eğitilen bazı çocukların cinsiyetine uygun kimliklerinde sorunlar çıkmaktadır.

Kız çocuklarıyla annenin, erkek çocuklarıyla babanın ilgilenmesi düşüncesi yanlıştır. Çocuk eğitimi, anne ve babanın ortak işidir. Çocuklar, anne ve babalarını gözlemleyerek kendi cinsiyetlerine uygun rolleri kazanırlar. Erkek çocuklar kadar kız çocukları da duygusal gelişimleri açısından, uygun baba modeline ihtiyaç duyarlar. Bu, onların cinsiyetine uygun kimlikleri için gereklidir.

Günümüzde babanın çocuk için önemi gittikçe önem kazanmaktadır. Ancak babası olmasına rağmen babasız büyüyen nice çocuk vardır. Birçok ailede çocuk eğitimi anneye bırakılmıştır. Bu evlerde yetişen çocuklar da aslında babasız büyümektedir. Bu yazımda babanın çocuk psikolojisi açısından önemi üzerinde duracağım.

Sağlıklı bir psikolojik gelişim için baba büyük rol oynar. Baba, çocuğun kişiliği ve kimliği için çok önemlidir. Çocuklar kendi kişiliğini ve kimliğini oluştururken babasız olmanın olumsuz etkisini hissederler. Babanın varlığı sadece çocukluk döneminde değil, ergenlik, gençlik hatta hayatın her evresinde gereklidir.

> "Çocuklar kendi kişiliğini ve kimliğini oluştururken babasız olmanın olumsuz etkisini hissederler."

Günümüzde birçok çocuk, evde babası olmasına rağmen babasızlığı yaşamaktadır. Babasızbüyüyen her çocuk elbette psikolojik sorunlar yaşamaz. Ancak, babanın olmaması ya da ilgisiz olmasının çocuk üzerinde olumsuz etkilere sebep olacağı da bir gerçektir.

Çocuklar, babanın varlığı ile kendi cinsiyetine uygun roller kazanırlar. Çocukların yaşam becerileri kazanmasında büyük oranda baba etkilidir. Yani, sağlıklı bir kişilik gelişimi için anne ve babanın varlığı önemlidir.

Babasız büyüyen çocuklara baktığımızda genellikle şu sorunlar görülebilmektedir: Bu

çocuklar kendine güvenmezler; güvensizdirler. Baba, genellikle koruyan kişidir. Çocuklar, babanın varlığı ile kendini güvende hissederler. Babanın yokluğu hem öz güven sorunlarına sebep olur hem de çocuğun yaşam içerisinde kendini güvensiz hissetmesine sebep olur.

Yaşam becerileri zayıftır. Çocuk, babanın rehberliği olmadan önemli yaşam becerilerini geliştiremeyip sosyal ve akademik alanda yaşıtlarının gerisinde kalabilir. Meslek hayatımda yaptığım gözlemlerde, babasız büyüyen çocukların daha düşük notlar aldıklarını ve daha çekingen olduklarını gördüm.

Özellikle erkek çocuklar, kurallara ve otorite figürüne uymada zorluk yaşarlar. Bu çocuklar kuralları daha çok çiğnerler ve daha asi olurlar.

Özellikle kız çocuklarının duyguları değişken olur. Bunun temel sebebi, sevgi yoksunluğu yaşamış olmalarıdır. Başka bir insanı sevmek ve ona bağlı kalmak konusunda sorun yaşayabilirler.

Babasız büyüyen çocuklar, aşağılık kompleksi yaşayabilirler. Bu çocuklar, babası olan çocuklar karşısında kendilerini daha aşağıda görebilirler. Bu durum da hayatın pek çok alanında geri kalmalarına, sosyal ilişkilerde geride durmalarına, okul derslerinde başarısızlığa ve mutsuzluğa sebep olabilir.

Babasız büyüyen birçok çocuğun toplumsal ilişkileri zayıftır. Öz güven sorunlarından dolayı insanlarla iletişimde göz teması kurmada ve konuşmada sorunlar görülebilir. Ebeveynlerden birisinin olmaması ya da çocuk ile ilgilenmemesi çocuğun her alanda çeşitli sorunlar yaşamasına sebep olabilir. Ebeveynlerden birisinin eksikliği diğer ebeveynin daha fazla sorumluluk almasına sebep olacağı için onun yükünü artırır. Bu durumda çoğu kez bu ebeveynin de yetersiz olmasına sebep olabilir.

Ergenlik döneminde babaya daha çok ihtiyaç duyulur. Ancak, ne yazık ki toplumumuzda babaların çoğu çocuklarıyla ergenlik döneminde daha az ilgilenir. Hiçbir sebep, babanın çocuğuna az zaman ayırmasına gerekçe olamaz. Babalar, işinden dolayı fazla zaman ayıramazsa da önemli olan, çocukları ile birlikte olduğu zamanlarda kaliteli birliktelik geçirmesidir. Babalarından yeteri kadar ilgi ve sevgi gören çocuklar daha mutlular. Çevresiyle daha barışık, sosyal ilişkileri daha iyi, çevresiyle daha sağlıklı ilişkiler kuran özellikler göstermektedir. Çocuğun kendi cinsiyetine uygun kimliğe sahip olması ve ona göre rol oynaması çocuğun psikolojik sağlığı açısından da önemlidir.

HUZUREVİNDEN BİR MEKTUP

Sema KORKMAZ

Huzurevine yatırılan yaşlı bir kadının yazdığı acı dolu bir mektup. Bu mektup şimdiki hayatımızın gerçeklerini anlatıyor. Mektup şöyle:

"82 yaşındayım; 4 çocuk, 11 torun, 2 büyük torun sahibiyim. Şimdi ise 12 metrekarelik bir odada yalnız başımayım.

Artık bir evim, hatta sevdiklerim bile yok. Etrafımda sadece odamı toplayan, yemek yapan, yatağımı havalandıran, tansiyonumu kontrol eden vazifeli insanlar var.

Torunlarımın kahkahaları yok artık; büyümelerini, sarılıp öpmelerini, didişip kavga etmelerini izleyemiyorum. Bazıları on beş günde bir, bazıları üç dört ayda bir beni görmeye geliyor. Bazıları ise hiç gelmiyor. Oysa ben onları bir gün görmesem bile çok özlüyorum.

Artık makarna, sahanda yumurta, etli börek yapamıyorum. Tek bir eğlencem var, bulmaca çözmek, işte bununla biraz vakit geçiriyorum.

Ne kadar ömrüm kaldı bilmiyorum ama bu yalnızlığa alışmam lazım. Elimden geldiğince benden daha kötü durumda olanlara yardım ediyorum. Sık sık ölenler oluyor, çok bağlanmak istemesem de yine de onlardan ayrıldığıma çok üzülüyorum. Çünkü bir gün sıranın bana da geleceğini biliyorum. Yalnızken ailemin resimlerine ve evden getirdiğim bazı eşyalara bakıp anıları tazeliyorum. Bana ait olan tek şey işte bu hatıralar. En çok da ölürken yanımda kimsenin olmayacağı, son kez evlatlarımın yüzünü göremeyecek olmak beni üzüyor.

Umarım gelecek nesiller ailelerinin kıymetini bilir ve anne babalarına onları yetiştirmek için verdikleri emeğin, harcadıkları zamanın karşılığını fazlasıyla verirler."

Anne babanızı çok sevin ve onlara saygı, anlayış gösterin çünkü anne babanın yedeği yok. Her yaşlı insan bir anne babadır, değerlerini bilelim.

ÇALIŞMAK VE EMEK

Nilüfer Zontul AKTAŞ

Ter süzülüyordu alnından
Islak ıslaktı yüzü...
Kaptırmıştı kendini, akan su
Yüzün kıvrımlı yollarına...
Dudaklardı son durak,
Bazı damlalar çenenin altına kaçışsa da,
Hoştu; yüzün kenarlarını mesken tutmak.
"Tuzlu!" dedi adam,
Elinin tersiyle sildi dudaklarını.
Yaşamın tadıydı
Karşısındaki gözler, mütebessim yüzler.
Tuzuydu işte; alın teri
Helal lokma...

Ekmeğin hikâyesiyle bütünleşir ömür. Helal kazanç ile ziyadeleşir. Alın teri kaydı işlenir gönül defterlerimize. Bu çok şeydir. Evin huzuru olur, mutluluğu olur, salih amel olur. Kişilerde manevî zindelik hâsıl olur. Kazanmak eylemi; zihinlerimize yüklediğimiz anlamla emek olur, üretim olur. Yaşayabilmek için meşru yoldan çalışmalıdır insan. Bu kutsaldır, ibadet sayılır. Geçimliği kolay kılar. Hırsa, harama, nefsi emmareye kapıları kapatır. Hayatın tadı ki; asude mühürler vurup gitmek istediğimiz dünya hayatımızın, beden ve ruh emeğiyle ince ince dokunmakla mümkün olmasıdır.

Emek; bir yaşantı biçimidir. İçinde alın teri vardır, vicdan rahatlığı vardır. Emek verdiklerin seni yarı yolda bıraksa bile emeğin mis kokulu huzuru vardır. Tok olup gözü aç olmak, çok kazanıp doymamak insan bedeninden çok ruhuna hastalıksa, emek vermeden kazanma arzusu da bu minvaldedir.

Beyin ve kalp; insanda mana makamlarıdır. Aklı kullanmak çalışkanlığa etkendir. Çalışma ahlakına dikkat edenler, haksızlık etmekten korkanlar da bir kalbi olduğunu unutmayanlardır. Burada kazançla beraber; empati, şefkat, merhamet, adalet, kul hakkından korkma devreye girer.

Biri beşe satmaz, çürüğü vermez. Adi mal kullanmaz, zararlı ürün ortaya koymaz. Şeffaftır, nettir. Kendisi için istemediğini başkası için de istemez. Hediyesi olur, indirimi olur, imkânı olmayana hibesi olur. Bu bakış açısıyla çalışmaya devam eden insanlarla şehirler imar olur. Toplum olarak da evlatlarımızın hayır işlerinde ilkin helal süt emmiş olmayı önceleriz. Burada esas; ana babanın kazancının sorgulanmasıdır.

Beslenme bütün canlıların hayatlarını devam ettirebilmeleri için gerekli olan bir iştir. Çocuk, anne karnından itibaren beslenmeye ihtiyaç duymaktadır. Ancak ağız ile beslenme doğumdan sonra başlamaktadır. İlk besin çoğunlukla anne sütüdür. Çocuk ilk beslenmesinden itibaren yemek yeme tecrübelerini zamanla ailede kazanmaktadır. Bu alışkanlığın kurallara uygun bir şekilde kazandırılması ise anne-baba için önemli görevlerden birisi durumundadır. Yapılan araştırmalara göre, çocuğun iyi ve helalinden beslenmesi bütün başarılarına etki eden bir faktördür.

Bir hikâye vardır helal kazancın ruha yansımasına dair: Çocuğun biri komşusunun yumurtasını çalıp eve getirince annesi; "Aferin oğlum, şimdiden eve bir şeyler getirmeye başladın." demiş. Annesinden cesaret alan çocuk, yaşı büyüdükçe hırsızlığa devam etmiş. Derken bir gün yakalanıp neticede suçlarının karşılığı olarak idamına karar verilir.

Darağacında iken son arzusu sorulur. O da annesinin çağrılmasını ister. Annesi gelince; "Anne, şu dilini çıkar da öpeyim." der. Annesi dilini oğlunun öpmesi için çıkarınca, oğlu annesinin dilini ısırıp koparır. Gence neden böyle bir şey yaptığı sorulduğunda; genç şöyle der: "Beni bu darağacına çıkaran, annemin dilidir. İlk yumurtayı çaldığımda bana kızıp vazgeçirse, uyarsa idi bir daha hırsızlık yapamazdım. Annem uyarıp vazgeçirmesi gerekirken tam tersini yaptı, teşvik etti; onun için annemin dilini ısırıp kopardım."

Özetle; aile helal ve temiz kazancın zeminidir. Bu da toplumsal iyiliğin kuşatıcılığında en elzem durumdur. Çalışmak ve emek insan bedenini ve ruhunu büyüten, olgunlaştıran, mutlu ve huzurlu eyleyen eylemlerdir. Doğru pencerelerden bakarak iş sahası oluşturmak ise, tatlı yorgunlukları berekete çevirir.

Çalışkan insan, yurdunu en çok seven insandır. Çalmadan çırpmadan, yüzünün akıyla geçimliğini sağlar. Verilen makamı, aldığı görevi liyakatli bir şekilde yapar. Emeğinin helal olan karşılığı ücretini alır. İçinde emek olan, göz nuru olan hiçbir şey bedavaya getirilemez. Emeğe saygı ki çalışanın teri kurumadan ücreti de verilmelidir.

İnsan üretmekle yükümlü idi, ahlak kurallarını göz ardı etmeden. Tükettiğini yerine koymaktı yeni nesillere, en güzeli ile. Zor olsa da hayat içinde sırtımıza yüklenenler, güzel olandı helal. Alın teri yağmurunda rahmetle ıslanmak kolaylaştırırdı her işi, vesselam...

SAHİ, SİZCE SEVGİ NEDİR?

Ayşe Gül PINAR

Kadın her sabah olduğu gibi o gün de beyaz değneği ve el yordamı ile otobüse binmişti.

Şoför, soldan üçüncü sıra boş hanımefendi, dedi.

Kadın 32 yaşında güzel bir bayandı ve eşi oldukça yakışıklı bir hava subayı idi. Bundan birkaç ay önce yanlış bir teşhis sonucu gerçekleştirilen ameliyatla gözlerini kaybetmişti genç kadın ve asla göremeyecekti. Kocası ameliyattan sonra acı gerçeği öğrenince yıkılmış ve kendi kendine bir söz vermişti. Asla karısını yalnız bırakmayacak, ona sonuna kadar destek olacak, kendi ayakları üzerinde durana kadar cesaret verecekti.

Günler geçiyordu. Kadın her geçen gün kendini daha kötü hissediyor, çok sevdiği kocasına yük olduğunu düşünüyordu. Eşinin bu içine kapanık, karamsar hali kocayı çok üzüyordu. Bir an önce bir şeyler yapması gerekiyordu, karısı günden güne kendi içine kapanık dünyasında kayboluyordu.

Adam bütün gün düşündü nasıl yardım edebilirim eşime diye. Birden aklına eşinin eski işi geldi. Geri dönmesini isteyecekti. Ama bunu ona nasıl söyleyecekti, çünkü artık çok kırılgan ve neşesizdi. Bütün cesaretini toplayarak akşam karısına konuyu açtı.

Karısı dehşetle gözlerini açtı. Ben bunu nasıl yaparım; ben körüm, diye bağırdı.

Kocası ona destek olacağını, her sabah işe onu kendisinin bırakacağını ve akşam alacağını ve ona çok güvendiğini söyledi. Çünkü eşini tanıyordu ve bunu başarabileceğini biliyordu. Kadın büyük bir umutsuzlukla kabul etti çünkü eşini çok seviyordu ve onu kırmak istemiyordu. Her sabah eşini işine bırakıyor ve akşamları alıyordu fedakâr koca.

Günler böyle ilerledi, karısı eskisinden biraz daha iyiydi. Fakat kocası daha fazlasını istiyordu; kendisine söz vermişti, sonuna kadar gidecekti. Akşam karısına, artık işe kendin gidip gelmelisin, dedi. Kadın şaşırmıştı. Bunu asla yapamayacağını söyledi. Kocası ısrar edince onu yine kıramadı ve bütün cesaretini topladı. Bunu kendisi de istiyordu ama kendisine o kadar güveni yoktu.

Aradan geçen süre içinde sabahları kadın artık otobüs durağına kendisi gidiyor, otobüsüne biniyor ve otobüsten inerek işine gidebiliyordu.

Günler günleri kovaladı, hiçbir problem yoktu. Yine bir gün otobüse binerken şoför:

- Sizi kıskanıyorum hanımefendi, dedi.

Kadın kendisine söylenip söylenmediğini anlayamadan, neden, diye sordu.

Şoför:

- Çünkü her sabah sizin arkanızdan bir hava subayı genç adam otobüse biniyor ve bütün yol boyunca sevgi ile size bakıyor, otobüsten indikten sonra yeşil ışıkta yolun karşısına geçmenizi bekliyor; siz binaya girdikten sonra arkanızdan size her gün sevgiyle el sallıyor, dedi.

Hayat birlikte güzeldir.

Sevgi neydi?

Sevgi; sahip çıkan dost, sıcak insan eli, insan emeğiydi.

Sevgi iyilikti, sevgi emekti...

ÇALIŞMA AHLAKI

Emine Büşra YÜKSEL

"Çalışmak, beşerî bir mecburiyet, ahlaki bir görev, toplumsal bir sorumluluk, insani bir erdemdir. Usulüne uygun ve dürüst çalışmanın semeresi helal ve temiz kazanç ve berekettir."

Çalışmak; insanın fiziki güç, akıl ve çalışma imkânlarını kullanarak belli bir gayeye ulaşmak için çaba harcamasıdır. Farz olan çalışma; kişinin kendisi ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin beslenme, giyim ve barınma gibi temel ihtiyaçlarını asgari düzeyde karşılaması, kimseye muhtaç olmadan yaşamını sürdürmesidir. Müstehap olan çalışma ise; maddî ve manevî yönden iki günü eşit olmayacak şekilde durumunu her gün geçen biraz daha iyileştirerek çalışmaya devam etmesi, zekât mükellefi olacak bir seviyede olmaya ve bu seviyeyi her gün biraz daha yükseltmeye çalışmasıdır.

Çalışmak, beşerî bir mecburiyet, ahlakîbir görev, toplumsal bir sorumluluk, insanî bir erdemdir. Usulüne uygun ve dürüst çalışmanın semeresi helal ve temiz kazanç ve berekettir.

Dinimiz, insanlardan hem dünya hem de ahiret için gerektiği kadar çalışmalarını istemiştir. Kur'an-ı Kerim'de *"İnsan için sadece çalıştığı kadarı vardır ve çalıştığının karşılığını mutlaka görecektir."* buyrulmuştur. Yapılan çalışma dünyevî ise maddî kazanç, uhrevî ise manevî bir kazançtır. Çalışmanın karşılığı dünya içinse dünyada, ahiret için ise ahirette sahibine faydalar sağlar. Allah insanlara yeryüzünde rızıklarını aramalarını emreder: *"Yeryüzünü sizin için kullanışlı hâle getiren O'dur. Üzerinde dolaşın ve Allah'ın rızkından yiyip için, dönüşüz Allah'adır."* Cuma Suresi'nin 10. ayetinde ise, *"Namaz kılınca yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütuf olarak verdiği şeyleri elde etmek için çalışın."* buyrulmaktadır. Bütün bu ayetler, çalışmanın önemine işaret etmektedir. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) de, *"Sizin en iyiniz kimdir, biliyor musunuz? Dünyası için ahiretini, ahireti için de dünyasını terk etmeyendir. Çünkü böyle bir kimse her ikisini de kazanır, başkasına muhtaç olmaz."* hadisiyle çalışma hayatında dünya ahiret dengesinin kurulmasını tavsiye etmiştir.

"Çalışan, kolay ve az işle çok kazanma, işveren de asgari ücretle çok çalıştırma anlayışına sahip olduğu sürece çalışma barışından söz edilemez."

Zengin bir iş adamının yanında otuz yıl çalışmış bir marangoz, patronuna emekliye ayrılmak istediğini söylüyor. Patronu da "Tamam o zaman, epeyce yoruldun, artık dinlenme vaktin geldi ama son olarak bana bir iyilik yap; malzeme benden ustalık senden, bana bir ailenin durabileceği bir ev inşa et." diyor. Bu evi, ihtiyaç sahibi birine bağışlayacağını da bir şekilde ustaya duyuruyor. Marangoz, işçiliğe para almadığı için evin de başkasına verileceğini bildiği için işine hiç özenmiyor, bir an evvel bitirmek için de acele ediyor, gelişigüzel bir ustalıkla işini

kısa sürede bitirerek patrona yaptığı evin anahtarını teslim ediyor. Patron, ustaya, "Sana bir sürpriz yapmak istemiştim, şirketimizde çok emeğin var, bunca senedir evinin olmadığını da biliyorum, bu ev benim sana hediyemdir." diyerek evin anahtarını ustaya geri veriyor. Marangoz şok oluyor ve çok da pişman oluyor. Eve yerleştikten sonra her gün, "Bu evin bana verileceğini bileydim şurasını şöyle yapar, burasını böyle yapardım." diye düşünerek iç geçiriyor. İşte hayat da böyledir. Verdiğimiz kararlarla, ortaya koyduğumuz emek ve işçilikle kendi özel dünyamızı oluştururuz. Bu çalışma şeklimiz bizim evimiz, yuvamız olur, hatta kaderimiz olur. Ahiret yurdunu da dünyadaki faaliyetlerimizle teşkil eder ve kazanırız.

İnsanımız, hep başkalarının işini düzgün yapmadığından ve çalışma ahlakının olmadığından şikâyetçidir fakat kendilerinin bu kapsamda olup olmadığını düşünmez. Çalışan, işverenin belirlediği saatlerde, belirlenen iş yerinde işini belirli nitelik ve niceliğe göre yapmak, işveren de çalışanın emeğini alnının teri kurumadan ödemekle yükümlüdür. İş zamanında bitirilemediyse varsa haklı mazeretini ortaya koyar. Bu hususta iş sahibi zarara uğramışsa baştan konuşulan fiyat karşılıklı rıza ile tekrar gözden geçirilir. Toplumumuzda hem işverenden hem de işçiden kaynaklanan, iş mahkemelerine taşınan, maddi ve manevi kayba ve mağduriyetlere yol açan çok sayıda problem vardır. Ortaya çıkan zarar aynı zamanda kul hakkıdır. Avrupalıların, işlerini ciddiyetle ve dürüst bir şekilde yaptığı ürünlerinden de belli olmaktadır. Bu sebeple Avrupalılar hakkında "İşleri var dinimiz gibi, işimiz var onların dini gibi." denilmektedir.

Çalışan, kolay ve az işle çok kazanma, işveren de asgari ücretle çok çalıştırma anlayışına sahip olduğu sürece çalışma barışından söz edilemez. Çalışan, telif edilen ücreti ve çalışma şartlarını baştan kabul etmişse ona göre çalışarak aldığı ücreti helal ettirmek durumundadır. Çalışan, meslekî tecrübesine göre ücreti yetersiz buluyorsa hak ettiği ücreti verecek başka bir iş araştırır. Öte yandan işverenin de yapılan işe, elde ettiği verim ve kazanca göre maiyetinde çalıştırdığı kimselerin ücretini, zorunlu ödeme miktarı olan asgari ücretin üstünde, o günün piyasa şartlarına göre insanca yaşayabileceği bir meblağı ödemesi ahlakî zorunluluktur. İşçisini düşünen işveren hem işinden daha çok verim alır hem de kazancı bereketlenir.

SANAT VE ZANAAT

Sanattır insana sabrı öğreten,
Sabır tezgahının özüdür sanat.
Sabırdır ilhamla sözü söyleten,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

Tevazu yakışır bir sanatçıya,
Sanatçı alışır hüzne, acıya,
İnce işler inci koyar sırçaya,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

İşlenen, dokunan özde sanattır,
İncelik, zerafet aşk-ı âdabtır,
Sanat sanatçıya altın kanattır,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

Öğren zaanatı yolda kalınmaz,
Sanat gönül işi satın alınmaz,
Hak vergisi aramakla bulunmaz,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

Ruhta sanat varsa destan yazdırır,
Can şehrinde diyar diyar gezdirir,
Bazen yara sarar, bazen bezdirir,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

Sarar insanlığı sanat sıcağı,
Sanırsın ki sanat ana kucağı,
Kalemle gezersin köşe, bucağı,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

Tarihi anlatır, çağı anlatır,
Bahçeyi anlatır, bağı anlatır,
Vadiyi anlatır, dağı anlatır,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

Ahi Evran, gel eyler zanatkâra,
El verir yol verir hem sanatkara,
Benzer Orta Asya bizim diyara,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

Sanatla sarılır dünya yarası,
Dolana dolana gelir sırası,
Bir ezanlık, dünya ahret arası,
İyinin, güzelin adıdır sanat.

Rabia BARIŞ

HAFIZA KOLEKSİYONCUSU

Sait ÖZER

Yazar: Kayahan Demir
Yayınevi: Genç Timaş
Yayın yeri ve yılı: İstanbul/2022
Sayfa sayısı: 140
Yaş aralığı: 14+
İşlenen konular: Osmanlı Dönemi'ne ait bir sikkenin çalınması, bir tarih profesörünün öldürülmesi ile gelişen olaylar.

Roman tarihî bir gerçeklikten hareketle kurgulanmış: Cem Sultan ve II. Bâyezîd'in taht mücadelesi.

Fatih Sultan Mehmet'in 1481'de vefat etmesiyle Osmanlı tarihinde önemli değişiklikler olmuştur. Yeniçeriler ayaklanmış, Cem Sultan'ın İstanbul'a gelmesi gecikmiştir. Böylece II. Bâyezîd Osmanlı tahtının sahibi olmuştur.

Peki, bu mücadele öncesinde belki de olması gereken seyir nasıl işliyordu? İttifakla şu söylenmektedir ki Fatih Sultan Mehmet, Cem Sultan'ı padişah namzedi olarak görmek istiyordu; zira Cem Sultan her bakımdan donanımlı bir şehzade idi.

II. Bâyezîd tahta geçmiştir ancak Cem Sultan da bir köşeye çekilmemiştir. Etrafında büyük bir ordu toplamış, Bursa yakınlarında II. Bâyezîd ile savaşmış ve bu savaşı kazanmıştır. Ardından II. Bâyezîd'e Selçukluda görülen ama Osmanlıda görülmeyen bir teklif sunar: iki sultanlı bir devlet yönetimi. Ancak II. Bâyezîd bu teklifi "Saltanatta akrabalık yoktur." diyerek reddeder.

Sonrasında Konya'ya çekilir Cem Sultan. Daha sonra Memlûklülere sığınır. Böylece esaret hayatı başlayan sultan, Rodos Şövalyelerine iltica eder; derken Fransa ve Roma arasında gider gelir. Ömrünün son üç yılı bu şekilde geçen Cem Sultan'ın ölümü hakkında da rivayetler vardır. Bu rivayetlerden biri de zehirlenerek öldürüldüğüdür. Himayesine verilen bir hizmetli tarafından usturasının ağzına "Karabaoğan" adı verilen bir zehir sürülerek zehirlenmiştir.

Cem Sultan Bursa yakınlarında yaptığı savaşı kazanınca sultanlığını ilan eder, adına hutbe okutur ve para bastırır. Bu paralardan biri İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir ve karalara bürünmüş bir siluet gece yarısı müzeye girer ve bu sikkeyi çalar. İşte roman yukarıda anlattığımız tarihî olay çerçevesinde bu sikkenin çalınmasıyla başlar. Sikke çalınmış ve hemen ardından da İstanbul Üniversitesi'nin meşhur tarih profesörlerinden Beyazıt Vural bir cinayete kurban gitmiştir. Bu hırsızlık olayını ve cinayeti aydınlatma görevi de Şifreli Dosyalar Ekibi'ne verilmiştir.

Ekibin şifre bilimcisi Milas Ulukan cinayet mahalline gelir ve maktulü inceler. Milas'a şeffaf bir zarf uzatılır. Zarfın içinde yuvarlak bir saat pili büyüklüğünde gümüş bir sikke vardır ki bu sikke İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden çalınan gümüş sikkedir.

İşler iyice karmaşık bir hâl almaktadır. Ekip üyeleri koskoca bir tarih profesörünün hırsızlıkla ne gibi bir işi olabileceğini anlayamaz. Vakit epey ilerlemiştir. Tam bu sırada yüksek sesle bir müzik duyulur. Müzik Beyazıt Hoca'nın odasından gelmektedir. Milas, profesörün odasına girer. Duyulan müzik Fetih Marşı'dır ve profesörün masasında bir not vardır: Sultanın İntikamı. Kâğıdın sağ alt köşesinde küçük harflerle Hafıza Koleksiyoncusu yazmaktadır. Ayrıca duvarda asılı bir tablo vardır. Tablodakiler Fatih Sultan Mehmet ve karşısında kim olduğunu çıkaramadıkları genç yaşlarda gizemli bir.

Milas, Komiser Atıf, Elif ve diğer ekip üyeleri hemen çalışmaya başlar. Milas Üniversiteden arkadaşı sanat tarihçisi arkadaşı Sezar Serhat ile buluşur. Serhat, Milas'a tablo ve tablodan hareketle Cem Sultan ve yaşadıkları hakkında bilgi verir. Ardından şüpheli isimler ile görüşmeler yapılır. Bunlardan biri aynı üniversitenin hocalarından ve Beyazıt Hoca'nın en büyük rakibi Prof. Dr. Mustafa Yıldız, diğeri İstanbul Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisi aynı zamanda tarih bölümünde çift ana dal yapan Beyazıt Hoca'nın da arkadaşının kızı Melek Yılmazer ve hocanın dersinden bir türlü geçemeyen, yakın zamanda da tartıştıkları tarih bölümü öğrencisi Giray Demir'dir.

Milas Ulukan, adım adım ve büyük bir sabırla bu gizemli olayın izini sürer ve olaylar zincirinin düğümü Bursa'da Cem Sultan Türbesi'nde çözülür.

ÖNEMLİ GÖREVLER, ÖNEMLİ İŞLER

Raziye SAĞLAM

Önemli görevlerde olan bazı insanlar vardır; çok güzel işler yapmaktadır ve siz de varlığı için şükredersiniz. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in *"İşi ehline veriniz."* hadisi şerifindeki gibi ehil eller her zaman bütün canlılar için gereklidir. Çünkü yeri geliyor, beceriksizlikten ya da mesleğini istismardan büyük kitleler zarar görebiliyor. Tıpkı bir belediye başkanı, vali ya da daha başka önemli görevlerde olanlardan işini kötüye kullananların sade bugüne değil, gelecek nesillere, hatta bitki ve hayvanlara zarar vermesi gibi.

Örnek bir belediye başkanıysa, rüşvet karşılığı plansız yapılaşmalar, çifte standart uygulamalarla insanların haklarının yenilmesi, sahil kasabasıysa bütün halkın kullanımına açık olması gereken sahilleri kendi mülkiyetleri gibi satmaları ve daha nice haksız hukuksuz olaylar... Bu hem şimdi hem gelecek nesillerin havasını, doğasını mahvederek hakkının yenmesidir. Maalesef bu tür olayların önünün alınması da zor olduğu için, bu insanlar doğanın tahribinden iklimlerin değişmesine kadar çok büyük zararlara yol açabiliyor.

Bütün bunların yanı sıra çok güzel örnekler yok mu? Elbette var. Bir örnek vermem istense hiç düşünmeden "Rahmetli Recep Yazıcıoğlu" derdim. Vali olduğu zamanlar insanlara öyle güzel davranıp öyle büyük hizmetlerde bulundu ki; yüz yıl da geçse unutulmaz. Yeni yetişen nesillere de bu güzel örnekleri layıkıyla anlatabilirsek, onları gerçekten unutmamış oluruz.

Böyle örneklerin çoğalması için meslek etiğine sahip olunması söylenir ya hep, aslında hepsini kapsayacak şekilde insanın önce Allah korkusuna sonra kul sevgisine sahip olması gerektiğini düşünüyorum. Önce Allah korkusu olacak ki; "Kul hakkına girersem

"Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in 'İşi ehline veriniz.' hadisi şerifindeki gibi ehil eller her zaman bütün canlılar için gereklidir. Çünkü yeri geliyor, beceriksizlikten ya da mesleğini istismardan büyük kitleler zarar görebiliyor.

Allah benden bunun hesabını sorar." diye düşünecek. Vatan millet sevgisi de olacak ki; işini yaparken "Aman kimsenin hakkına girmeyelim, kimse bizim yüzümüzden mağdur olmasın. Cennet vatanımız mahvolmasın." diye düşünerek kılı kırk yararak hareket edecek.

Unutulmamalıdır ki; Yunus Suresi 61. ayette Allahu Teâlâ'nın buyurduğu gibi; *"Rasûl'üm! Ne durumda olursan ol, Kur'an'dan ne okursan oku, ey insanlar siz de her ne iş yaparsanız yapın, o işe dalıp gittiğiniz zaman mutlaka biz üzerinizde gözetleyiciyiz. Ne yerde ne gökte zerre miktarı bir şey bile Rabb'inden gizli kalmaz. Bundan küçük olsun büyük olsun, ne varsa hepsi istisnasız apaçık bir kitapta kayıtlıdır."* Hiçbir şey Allah'tan gizli kalmaz.

V. MEHMED REŞAD'IN BAŞ KADINI

KÂMURES HANIMEFENDİ

Bengisu HAYAT

Sultan V. Mehmed Reşad'ın başkadınefendisidir. Kökeni hakkında kesin ve sağlam bir malumat yoktur. Kafkasya kökenli ve Ubıh kabilesine (bir Çerkes boyu) mensup olması muhtemeldir. Resmî kayıtlarda geçen doğum tarihi 5 Mart 1855'tir. Küçük yaşlarda Osmanlı Sarayı'na alındığı tahmin edilmektedir. Haremdeki tüm görevliler gibi iyi bir eğitim ve terbiyeden geçtiği aşikârdır.

30 Eylül 1872 tarihinde V. Mehmed Reşad ile şehzadelik döneminde izdivaç etmiştir. Düğün merasimi, Ortaköy Sarayı'nda olmuştur. Düğünden bir yıl sonra 1873'te, büyük Şehzade Ziyaeddin Efendi'yi dünyaya getirmiştir. Başka da çocuğu olmamıştır.

Kocası Mehmed Reşad'ın 27 Nisan 1909'da padişah olmasıyla "Başkadınefendi" ilan edilmiştir. Bulgar Kralı III. Boris, 1918'de İstanbul'a gelince, verilen ziyafette o da hazır bulunmuştur. Ayrıca, Avusturya İmparatoriçesi Zita'yı da, 30 Mayıs 1918'de haremde kabul etmiştir. Zita, özellikle Kâmures ve Mihrengiz Kadınefendilerden çok hoşlanmıştır.

Zevci Sultan Mehmed Reşad'ın 4 Temmuz 1918'de ahirete irtihalinden sonra Kuruçeşme'de kendisine tahsis edilen (veya üvey oğlu Necmeddin Efendi'nin) sahil sarayında ikamet etmiştir. 30 Nisan 1921 tarihinde İstanbul'da hayattan ayrılmıştır. Eyüp'te bulunan Sultan Mehmed Reşad'ın türbesinde medfundur.

Kâmures Kadınefendi, tarihe ve tarih okumaya çok meraklı idi. Bilhassa Osmanlı tarihini okumayı ve okutmayı ziyadesiyle severdi. Çok güzel piyano çalardı. Bayram tebriklerinde başına taç, üzerine baştanbaşa sırma ile işlenmiş kuyruklu bir elbise giyerdi.

Dindar, zeki, hafızası kuvvetli, güzel, nazik, taravetli, vakur bir duruşa ve edaya sahip bir kadınefendiydi. Müşfik, yumuşak sesli ve tatlı dilliydi. Hayatının sonuna kadar da bu asil özelliklerini ve insaniyetini hassasiyetle korumuştur.

Sultan Vahdeddin'in haremlerinden Nazikeda Kadınefendi'nin nedimesi Leyla (Açba) Hanım'ın, Kâmures Kadınefendi'yi vefatından 10 gün önce Kuruçeşme'deki sarayında ziyaret ettiğinde ölüm döşeğindeyken bile yataktan kalkmış, kadınefendisi ve kendisini üzerini giyerek ayakta karşılama nezaketinden imtina etmemiştir. Kâmures Kadınefendi, saray görevlilerine, bilhassa şehzadeler ve sultanların hocalarına karşı da son derece kibar ve mültefit davranırdı. Sultan Reşad zamanında 9 Mayıs 1915'ten itibaren Yıldız Sarayı'nda 10 yıl süreyle şehzadelere ve sultanlara hocalık eden Safiye (Ünüvar) Hanım, kendisine yaptığı ilk ziyarette, Kâmures Kadınefendi tarafından nasıl karşılandığını ve hakkındaki intibalarını şu şekilde ifade etmiştir:

"Cuma günü öğleden sonra uzun etekli entarimi giydim. Ziyaret müsaadesini önceden almış olduğumuz için sarayın güzel ve muntazam çiçekli bahçelerinden geçerek Başkadınefendi Kâmures Hanımefendi'nin dairesine girdik. Vaktiyle güzel olduğu besbelli, hâlâ da taravetini (diriliğini) muhafaza eden Kadınefendi, bizi kabul etti. Aldığım talimat mucibince, eğilerek temenna etmek istedimse de Kadınefendi, eliyle mümanaat etti; 'Etme, estağfurullah!' deyip kısaca selam vermemi kâfi gördüler. Biraz arkaya çekildim, bekledim. Kadınefendi, hemen iskemleyi göstererek, 'Buyurunuz, oturunuz!' dedi. Bu gibi ziyaretlerde misafirlerin iskemleye değil, yerdeki minderlere oturtulduğunu biliyordum. Bana bu iskemle ikramının, hocalara karşı bir saygı göstermek düşüncesinden ileri geldiğini anladım. Kalfam mindere oturdu.

Kadınefendi, talebelerimin (sultanların) ne zaman derse başlayacaklarını sordu. Ben de mektep programı mucibince derslere başlamadan önce Kur'an-ı Kerim'i hatmetmeleri hakkındaki emirlerini söyledim; 'Küçük yaşta din derslerini öğrenirlerse hem unutmazlar, hem de dersleri çoğaldığı zaman dinimize dair olan bu en mühim bilgiyi geciktirmemiş olurlar.' dediler ve devam ederek, 'İnşallah talebeleriniz feyzinizden istifade ederler. Bu vesileyle sizi gördüğüme çok memnun oldum.' dedikten sonra, yanımda oturan Piyaleru Kalfa ile saray hakkında biraz konuştular. Mükâlemeleri (konuşmaları) bitince müsaadelerini alarak huzurlarından ayrıldık."

ÇOCUKLARIN ARKASI TOPLANARAK SORUMLULUK ÖĞRETİLMEZ

M. Emin KARABACAK

"Çocukların yaşına uygun sorumluluklar verilmelidir. Çocukların yapacakları onlar adına ne düşünülmeli ne de yapılmalıdır."

Sorumluluk, kişinin yetki alanına giren işleri üstlenerek kendisinden istenen şekilde ve amaca uygun olarak yapması diye tarif edebiliriz. Çocuklar için de sorumluluk, gelişim dönemlerinin özelliklerine göre anne babaların rehberliğinde çocukların yaşlarına uygun olarak yapması gerekenleri öğrenerek yapması diyebiliriz. Burada önemli olan, anne babanın yapıp çocuğun modellemesi değil, çocuğun yapması ve anne babanın rehberlik yaparak çocuğun öz güvenini geliştirmesidir. Buna çocukların oynadığı oyuncakları toplama, üstünü giyip çıkarma, yatağını düzeltme, okul çantasını hazırlama, eşyalarına sahip çıkma, harçlığını uygun harcama, ödevlerini yapma, derslerine planlı çalışma gibilerini sayabiliriz.

Anne baba olarak bizler, çocuklarımızın daha bebeklikten itibaren her şeylerine o kadar çok müdahale ediyoruz ki, bu çocuklar okula başladıkları zaman karşımıza, sorumluluk bilinci gelişmiş bir öğrenci olarak değil de bağımlı birer kişilikle çıkmaktadırlar. Bu da çocukların okulda; arkadaşlık kurmakta ve sınıf kurallarına uymaktan zorlanan, sınıfta parmak kaldırmaktan çekinen, kendi kararlarını veremeyen ve karar verme sürecinde sürekli karşı taraftan onayını bekleyen, ödevlerini tek başına yapamayan ve arkasının toplanmasını bekleyen kişiler olarak kendilerini göstermelerine sebep olacaktır.

Nerede Hatalar Yaptık?

Biz görmedik onlar görsün diye daha doğmadan kullanacağı tüm eşyalarını fazlasıyla aldık. Daha iyi beslensin diye doğal gıdalar yerine özel mamalarla besledik. Daha rahat etsin diye konforlu beşik ve yataklara yatırdık. Yürümesini düşe kalka öğrenmek yerine yürüteçlerle öğrettik. Kendi yerse karnını doyuramaz diye kocaman olmalarına rağmen ellerimizle yedirdik. Dışarıda oynarsa bir yerini incitir diye teknolojinin getirdiği yeni oyuncakları önüne yığdık. Eğer anne olarak çalışıyorsak bakıcının en iyisini tuttuk. Kreşin de en iyisine verdik. Her şeyin en iyisini çocuklar adına düşündük ve yaptık. Bunu da en iyi anne baba olduğumuzu ve çocuğumuzun iyiliğini düşünerek yaptık.

Çocuklar okul çağına gelince en iyi okul, en iyi öğretmen derdine düştük. Okul evimize yürüme mesafesinde olmasına rağmen okula gidip gelirken yorulmasın diye ya servise verdik ya da özel aracımızla getirip götürdük. Çocukların ödevlerini, derslerini biz düşündük. Gerekirse çocuk adına ödevlerini biz yaptık. Sabahları evin prens ve prensesini kaldırmak için ayağına en az dört beş kez gittik. Gerekirse kahvaltısını ayağına götürdük. Çantasını, beslenmesini, harçlığını okula gitmeden hazırladık. Eğer okula araçla gidip gelinmiyorsa okul çantasını da biz taşıdık.Okuyup sorumluluk sahibi olsunlar diye yapılan bütün fedakârlıkların çocukları hazırcılığa alıştırıp sorumluluk bilincini geliştirmeyeceğini unuttuk. Buna rağmen bugün okula giderken üst başını giyemeyen, yatağını ve odasını toplayamayan, çantasını taşımaktan aciz olan çocuklardan sorumluluk duygusunu geliştirmesini bekledik.

Yine biz görmedik ya! Kimse rahatsız etmesin ve rahat rahat ders çalışsın diye çocuk odalarını özel donattık. Ellerine bizim dahi kullanamadığımız son teknolojik özelliklere sahip cep telefonu verdik. Dahası cep telefonuna da bilmem kaç dakika, kaç bin sms ve interneti de her ay düzenli olarak yükledik.

Listeyi uzatabiliriz fakat buna ne benim yazmak için zamanım ne de sizin okumak için zamanınız vardır. Sonuçta bu çocukların sorumluluk sahibi olsunlar diye her şeylerini düşündük, liseye giriş ve üniversite sınavlarını dahi düşündük. Hatta düşünmekle kalmadık, elimizden gelenin de fazlasını yaptık. Yapmasına yaptık da çocukların sorumluluk duygu-

sunu geliştirmek için en küçük bir çabamız da olmadı.

Bugün yatağını ve odasını toplamasını öğretemediğimiz çocuklarımızdan sorumluluk adına iyi bir lise kazanmalarını bekliyoruz. Bugün mutfağa girerek iki yumurta kırıp pişirmesini öğretemediğimiz çocuktan sorumluluk bilinci içinde iyi bir üniversite kazanmasını bekliyoruz.

Yemeyip yedirdiğimiz, giymeyip giydirdiğimiz, el bebek gül bebek büyüttüğümüz bu çocuklar, üniversiteyi de kazansalar aynı fedakârlığı bizden beklemeye devam edeceklerdir. Her hizmeti ayaklarına götürdüğümüz çocuklarımız -kendi ayakları üzerinde duran bağımsız kişiler olmaları beklenirken- bağımlı birer kişi oldular.

Neler Yapılmalı?

Günümüz anne babaları, çocukların her şeylerini düşünerek ve arkalarını toplayarak sorumluluk sahibi olacaklarını düşünmektedirler. Oysa sorumluluk öncelikle aileden yani anne babadan öğrenilmektedir. Anne babanın öğretemediği sorumluluğu hiç kimse ne üstüne alıp öğretir ne de çocuk bunu öğrenir. Onun için el bebek gül bebek büyütülerek ve arkaları toparlanarak büyütülen çocuklardan okuldan da sorumluluk öğrenmeleri beklenilmemelidir. Onun için:

Çocukları eğitirken ve yetiştirirken onlara ne kadar müdahale edersek büyüdükleri zaman da kendi ayakları üzerinde durmakta o kadar zorluk çekeceklerdir. Büyüdüklerinde kendi kararlarını veremeyen, sorumluluk almaktan korkan, kendine güvenemeyen bağımlı bir kişilik geliştirmemeleri için yaşından küçükmüş gibi davranılıp el bebek gül bebek davranılmamalıdır.

Çocukların yaşına uygun sorumluluklar verilmelidir. Çocukların yapacakları onlar adına ne düşünülmeli ne de yapılmalıdır. Özellikle de ödevleri ve dersleri... Çocukların kendi ayakları üzerinde durup kendi kararlarını verebilmeleri için de yaş ve seviyelerine uygun görevler, küçük yaştan itibaren verilerek benlik saygıları yükseltilmelidir. Çünkü sorumluluk aileden öğrenilir. Eğer bugün çocuk ders çalışmayı sevmiyor ve ders çalışmıyorsa sorumluluk bilinci gelişmediğindedir. Onun için de çocuklara verilecek ilk sorumluluk; oyuncaklarını, yatağını ve odalarını toplama görevi olmalıdır.

Çocukların yaşlarına uygun görevler verilerek çocuklar cesaretlendirilmeli, çocuğun çabası ve yaptıkları takdir edilerek bazen ödüllendirilmelidir. Çocukları başkaları ile kıyaslamak yerine dünü ile bugünü kıyaslanmalıdır. Çocuğun olumsuz davranışları yerine olumlu davranışları görülüp benlik saygısı yükseltilmelidir. Bunların yanında:

Sorumluluk ve bağımsız kişilik konusunda çocuğa uygun model olunmalı.

Çocukların bağımlı kişilik sahibi olmalarına sebep olacak hal ve davranışları pekiştirilmemeli.

Çocukların kendi kararlarını kendilerinin almaları teşvik edilmeli.

Çocukların arkasını toplamak yerine, kendisinin toplaması öğretilmeli.

Çocuklara yardım adı altında sorumluluk alanlarına girilmemeli.

Çocukların okulla ilgili görev ve sorumluluklarına rehberlik dışında yardım edilmemeli.

ABDULLAH BİN HUZÂFE (R.A.)

N. Nida DURAN

İlk Müslümanlardan olan Abdullah bin Huzâfe (r.a.) Hz. Ömer (r.a.) devrinde Bizanslılarla yapılan muharebede birçok Müslüman'la birlikte esir düşmüştü.

Abdullah bin Huzâfe'nin, sahabenin ileri gelenlerinden biri olduğunu öğrenen kral, onun Hıristiyanlığı kabul etmesini istiyordu. Fakat Abdullah bin Huzâfe, kelime-i şehadeti haykırmaya devam ediyordu. Kral henüz ümidini kesmemişti. Hz. Abdullah'ın Hıristiyan olması hâlinde kavuşacağı dünyalıkları artırıyor, yeni tekliflerde bulunuyordu. En sonunda, "Hıristiyan olmayı kabul edersen kızımı verir, seni saltanatıma ortak ederim." deyince Hz. Abdullah (r.a.) şu cevabı verdi:

"Değil bütün Bizans topraklarını, Arap ve Acem topraklarını da versen, bir an olsun dinimden dönmem!" Kral:

"Öyleyse öldürüleceksiniz!" dedi. Hz. Abdullah ise:

"Buna gücünüz yetebilir. Ama imanımı kalbimden çıkarıp atamazsınız!" dedi. Sonra Hz. Abdullah'ı çarmıha gerdiler ve korkutmak için ok yağdırdılar. Aynı zamanda bir kazan su kaynatılmış ve Hıristiyan olmayı reddetmiş olan bir Müslüman'ı, kaynar suya attılar. Etrafta bulunanlar ve Hz. Abdullah, yanan kemik cızırtılarını duydular. Sonra kazanın yanına Hz. Abdullah getirildi. Bu esnada Hz. Abdullah ağlamaya başladı. Kral, Hz. Abdullah'ın korkusundan ağladığını zannederek, tekrar Hıristiyan olmasını teklif etti. Hz. Abdullah yine tekliflerini reddetti. Kral:

"O hâlde niçin ağlıyorsun?" diye sordu. Hz. Abdullah'ın cevabı şu oldu:

"Ben korkumdan ağlamış değilim. Biz Müslümanlar, Allah yolunda ölümden korkmayız. Benim ağlamamın sebebi şudur ki, 'Başımdaki saçlarım adedince canlarım bulunsa da, onlardan her biri böyle Allah yolunda ölüme gitse!' diye düşündüm ve böyle bir düşünce beni ağlamaya sevk etti." Hz. Abdullah'ın bu sözleri karşısında kral yeni bir teklifte bulundu: "Başımdan öpersen, seni serbest bırakacağım." Hz. Abdullah, buna mukabil buyurdu ki:

"Buradaki bütün Müslüman esirleri serbest bıraktığın takdirde dediğini yaparım."

Hz. Abdullah, kralın başını öpmeye giderken şöyle düşünüyordu:

"Bu adamın, Allah'ın düşmanlarından birisi olduğuna inanıyorum. Bunun başını ise, ancak Müslüman kardeşlerimi serbest bırakacağı için öpüyorum." Hz. Abdullah, kralın başını öptü ve o da sözünde durarak 80 Müslüman esiri serbest bıraktı. Abdullah bin Huzâfe'nin imanından gelen fedakârlığı 80 Müslüman'ın kurtarılmasına vesile olmuştu. Esirlerle birlikte Medine'ye dönen Hz. Abdullah, Hz. Ömer tarafından karşılandı. Hz. Ömer, Abdullah'ı tebrik etti ve orada bulunan Müslümanlara hitaben:

"Abdullah, kralın başından öperek 80 Müslüman kardeşimizin kurtuluşuna vesile olmuştur. Onun için, Abdullah'ın başından öpmek, her Müslüman'a bir vazifedir. İşte ilk önce ben öpüyorum!" dedi ve başından öptü. Abdullah bin Huzâfe, Hz. Osman devrinde Mısır'da vefat etti.

MUTLU YAŞAMA SANATI: DENGE

Asuman Düzgün

İnsan, yolcusu olduğu bu dünyada hem bu hayatın öznesi hem de kendi hikâyesinin faili konumunda hep bir seyir hâlindedir. Ve insan, bin bir yamalı öyküsünde peşine düştüğü şeylerden anlam devşirip kendine onlardan bir değer biçer. Onun türlü hallerini gören medeniyetlerse, insanı kendilerince farklı farklı tanımların içine sokmuşlar. İnsan, kimine göre, 'en şerefli varlık' olmuş; kimine göreyse 'düşünen bir hayvan'. İnsanı tek bir şekilde tanımlamak elbette çok güçtür. Belki de karşımıza insanın yeryüzündeki varlığı adedince tanım çıkar. Diyebiliriz ki insan, zübde-i âlem. İşiten kulak, gören göz, anlayan dimağ. İnsan; beden cisminde, ruhun otağı. İnsan; her biri farklı bir sima, farklı bir dünya. İnsan; gölgeler, hayaller, vehimler tentenesi. İnsan; mutluluğun takipçisi... Ve daha nice tanımları içinde barındıran muhteşem bir varlık.

İnsanın bütün derdi; her türlü tezatları içinde barındıran bu hayatta, anlamlı ve ahenkli bir yaşam sürdürebilmek. İster ki karşılaştığı bu dünyanın rengârenk albenisi karşısında kendi yankısını bulabilsin. Bunun için, düşmeleri ve kalkmalarıyla bir heykeltıraş misali, kendini sürekli yontar durur. Bitiş çizgisini kestiremediği bir koşunun içinde, etiyle kemiğiyle ve bitmek tükenmek bilmez endişeleriyle bir meçhulü, yani kendi mutluluğunu yakalamak telaşındadır. İnsanlık âlemi ise, izi sürülen bu şeyi her zaman diliminde aramış ve olabileceği yerler konusunda birtakım adresler vermiştir.

Hiç kuşkusuz mutluluk kavramı; damağa, dimağa ve çağa göre değişkenlik göstermekle birlikte, üzerinde insanların ve düşünürlerin ittifak sağlayamadığı bir kelime olmuştur. Başka bir ifadeyle; her çağ, kendi perspektifine göre mutluluğu tanımlamış ve yorumlamıştır. Kimilerine göre mutluluk; duygusal haz, servet, şan, şöhret gibi arzu nesnelerine sahip olmak anlamına gelirken, kimilerince de ahlâkî değerlere sahip olmak şeklinde yorumlanmıştır. Bazıları ise mutluluğu, bahsedilen bu her iki durumun insanda birleşmesi şeklinde ifade etmişlerdir. Ama net olan bir gerçek varsa o da herkesin bir ömür kendine eşlik etmesini istediği mutluluğun peşinde olmasıdır.

"Hayatın iniş çıkışlarını yok sayarak sadece mutlu bir sonuca veya hedefe odaklanmak insanı savurabilir. Çünkü hayat, git-gellerle büyüyüp gelişiyor."

İçinde yaşadığımız bu çağda insan; düşmeye yazgılı hayatından çoğu zaman elemi, kederi ve hüznü çıkartarak kavuşacağı bir mutluluk hayali kuruyor. Sosyal medya telkinleri ve kapitalist sistem sosyologları bizlere sürekli anlamdan muaf bir mutluluk tarifi veriyorlar. Mutluluğun satın almak veya sahip olmakla ilgili olduğu, her fırsatta ve her mecrada farklı şekillerde bizlere fısıldanıyor. Mutluluk ekonomisinin küresel ve yerel trend oluşturucuları, insanlara mutluluk vaatleriyle her geçen gün yeni reçeteler sunuyorlar.

Mutluluğu hazların toplamı olarak gören bu sinsi kışkırtıcılar, her gün insanların haz dolu mutsuz yaşamlarına bir yenisinin daha eklenmesine neden olabiliyorlar.

Modern hayat, bir taraftan insanın yaşam standartlarını yükseltirken diğer taraftan insanı görünmez mutluluk prangalarıyla haz hamalı haline getirebiliyor. Beyinlerde oluşan kodlar ve algılarla kişilerin mutluluk beklentileri, âni tatmin olma üzerine şekillendirilebiliyor. Oysa mutluluk, insanın her dakika neşeli ve keyifli olması anlamına gelmiyor. Çünkü bunlar, anlık olarak değişebilen şeyler.

Mutluluk, amaç olmaktan ziyade, hayat yolculuğunun kendisinden alınacak bir 'tatmin' hâli olmalı. Yani mutlu değil, mutmain olmak. Hayatın iniş çıkışlarını yok sayarak sadece mutlu bir sonuca veya hedefe odaklanmak insanı savurabilir. Çünkü hayat, git-gellerle büyüyüp gelişiyor. Unutan bir varlık olarak insan, çoğu zaman hayatın bir kabuk tutmaktan ibaret olduğunu gözden kaçırabiliyor. Hani İsmet Özel satırlarında; 'Hata yapmak fırsatını Âdem'e veren sendin/ Bilmedim onun talihinden ne kadar düştü bana.' diyor ya. Hayatın bizim payımıza biçtiği kusur, hüzün ve kederin aslında bizi biz yaptığını biraz zaman geçip de yol alınca görüyoruz.

İnsan duygu, düşünce ve eylemlerinde ölçü ve dengeyi yakalayabildiği oranda anlamlı, kıvamlı ve mutlu yaşayacaktır. Varlık sahnesini biraz titiz bir bakışla incelediğimizde, âlemden (ekolojik) âdeme doğru uzanan bir denge görürüz. Sanki hayatın genelinde bir denge sanatı mevcuttur. Bizler de ne zaman hayatın bize yüklediği rollerde, ilişkilerde, yediğimiz içtiğimiz şeylerde, aktivitelerimiz arasında, alış-veriş, çalışma-dinlenme, istek-ihtiyaç, kalp-kafa, gerçek-sanal arasında bir şeylerin dengesini kurmayı başarabilirsek hayatımızdaki ahengi ancak o zaman yakalayabiliriz. Gerçek mutluluğun dengeli bir hayat ile gelebileceğini düşünenlerdenim. Hayat bir tahterevalli oyunu ise bize düşen, dengeyi yakalamak.

Hakikat önden gidecekse biz arkadan yürümeye hazırız, şeklinde bir cümle okumuştum. Hakikat, zamana ve zemine göre değişmeyendir. Değişmeyen bir mutluluk sanatı var ki biz ona 'denge' diyoruz. Yaşama dair tuttuğumuz notları hayatın arasına koyarak anlamlı ve mutlu bir ömür sürmek, ancak dengeyi hayatımıza oturtmakla mümkün görünüyor. Yaşamınızda dengeyi yakalayabilmeniz temennisiyle...

Eş Şehid

Hazır Oldu, Huzurda Bulundu, Müşâhede Etti

Allah'ın en güzel isimleri arasında yer alan ve O'nun bir vasfı olan eş-Şehîd; "kendisinden hiçbir şey saklanamayan, gizli kalmayan ve unutmayan" demektir.

İlâhî şâhitliğin, ilâhî huzûrun insan üzerinde doğuracağı etki gerçekten bambaşkadır. İnsânî anlamda bir huzur Yüce Allah hakkında doğru olmayacağından şöyle izahlar yapılmıştır: Şehîd, yaratıkların ancak şuhûd yani huzûr ile bilebilecekleri şeye muttali olandır. Gerçi O, mekânî yakınlıkla nitelendirilmez. Maksat, mahlûkatında olup biten şeylerin uzakta olan kimse gibi kendisine gizli kalmayacağıdır. Bu sebeple Allah, ezelden beri her şeyi bilir. Küçük büyük her şeye muttalidir. Allah'ın bilmesi, insanın bilmesiyle asla mukâyese edilemez. Çünkü insan, ancak, beş duyu vasıtasıyla kavradığı şeyleri ya da yanında olup bitenleri bilebilir ve ancak onlara şâhitlik edebilir. Kur'ân'da geçtiğine göre, Allah kendinden başka ilâh olmadığına tanıklık ettiği gibi, buna melekler ve ilim sahibi insanlar da tanıklık ederler.

Yüce Allah, bütün mekân ve zamanlarda hâzır ve nâzır olandır. O'nun için zaman ve mekân söz konusu değildir. Bu durum, bizim için yegâne öz güven kaynağıdır. Eş-Şehîd ism-i şerîfini ruhunun tâ derinliklerinde duyan mü'min bir insan, Allah şuurunu diri tuttuğu ve uyanık kaldığı sürece, ister acılarla ve isterse rahat bir yaşam hâliyle sınansın, daima O'nunla birlikte olduğunu hisseder. Bu duygu, onu yalnızlık ve dışlanmışlık hissinden uzak kılar. Hiç şüphesiz, bu durum insana, mânevî ve moral anlamda güç ve güven verir. Artık onun için "gökten belâ kar gibi yağsa, adına aşk" denir. O, "acıları bal eylemesini" bilir. "Allah'la birlikte" olan bir kimse, bir taraftan, yaşadığı acıların üstesinden gelmek ve yardım almak için "Sen bunlara tanıksın Ya Rabbi!" diye duâ ederken, diğer yandan, "Allah'ım! Rahat ve iyi giden hayatıma şâhitsin, ne olur bu hâli ihtiyaç sahibi kardeşlerime de yaşat!" demek sûretiyle, diğerkâmlık ahlâkı gösterir.

Ahilik

Hacı Bektaş Veli tavsiye etti
Ahi Evran ise temeli attı
Anadolu'ya çok değerler kattı
Yurdumun bağrında serpilen gözde
Ahilik kardeşlik demektir bizde

Ustanın yanında pişerken çırak
Mesleği kavrardı var ise merak
Ahlakı güzelse, kalbi de berrak
Taktı peştamalı, yiğitlik özde
Ahilik kardeşlik demektir bizde

Güzel meziyetler, ruha işlendi
Fidanlar sulanıp ilim aşlandı
Besmele çekilip işe başlandı
Mevla'nın adları, yer tuttu sözde
Ahilik kardeşlik demektir bizde

Tembellik edenler kalmıştır geri
İçimizde yoktur hainin yeri
Marifet kapısı, terletir eri
Tarihi okuyun, neler var izde
Ahilik kardeşlik demektir bizde

Saygıyla, sevgiyle daim el ele
Böyle giderildi hüzün ve çile
Eserler anlatır, sevdayı güle
Esnafın çabası, dermandı dizde
Ahilik kardeşlik demektir bizde

Emine Yılmaz DERECI